

DET LOKALE HJØRNET

Redaksjonen:
Telefon 62 40 00 00
E-post:
debatt@ostlendingen.no
ostlendingen.no

BLI MED I DEBATTEN

Engasjement er viktig, og en forutsetning for utvikling. Bli med i debatten på regionens største møteplass for samfunnsdebatt.

- Elektronisk tilsendte innlegg som er kortere enn 280 ord blir prioritert.
- Anonyme innlegg godtas bare unntaksvis når det kan underbygges spesielle behov for å være anonym.
- Send ditt innlegg til debatt@ostlendingen.no. Innlegg vil bli redigert etter god presseskikk, og kan bli kuttet.

PFU Østlendingen arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan oppnevnt av Norsk Presseforbund, som behandler klager mot pressen i presse-etiske spørsmål.

Adresse: PFU, Rådhusgt. 17, Pb 46 Sentrum, 0101 Oslo.
Tlf: 22 40 50 40.
E-post: pfu@presse.no

Glansbildet sprekker

Kommentar

Tore Kjernli og Ketil Skogen

Naturvernforbundet i Hedmark

I Hedmark som i resten av landet - og resten av verden - står det strid om de mange nye kraftutbyggingene som er planlagt. Det gjelder både vann- og vindkraft. De som forsvare utbygging, argumenterer ofte med at dette vil bidra til å redusere utslipp av CO2 fra fossile energikilder (olje, kull, gass), og at vi må ta store naturinngrep for å berge klodens klima. Dette har også vært stortingsflertallets oppfatning, og derfor er det innført en ordning med såkalte el-sertifikater (tidligere kalt «grønne sertifikater»). Men vi vil hevde at utbygging av mer kraftproduksjon i dagens situasjon er meningsløs, og at klimaeffekten i beste fall er null. Verdifull natur går med i dragsuget av en politikk som bare tjener kraftprodusenter og grunneiere. Energien er kanskje fornybar, men naturområdene som raseres kan aldri fornyes. Derfor blir konfliktene alvorlige, og minst like intense i andre land som i Norge.

El-sertifikatene er en ordning som subsidierer produksjon av «fornybar» kraft som skal erstatte fossil energi. Det er forbrukeren som må betale ekstra for at ellers ulønnsomme utbyggingsprosjekter skal realiseres. Dette er en ordning som er tatt i bruk i en rekke land, for eksempel i Tyskland og Storbritannia i tillegg til i Norge og Sverige. Men i et europeisk kraftmarked som er mer og mer deregulert og privatisert, finnes det ingen mekanismer som sikrer at strøm fra vann- og vindkraft erstatter strøm produsert med fossilt brensel. Vi kjenner ikke til noe eksempel på at kullkraftverk er stengt på grunn av tilgang på strøm fra andre kilder.

I Europa er det særlig Tyskland som holdes opp som et foregangsland når det gjelder overgang til fornybar energi. Gjennom det store Energiewende-programmet har det blitt bygget en mengde vindkraftanlegg, solenergi-paneler, osv. Men dette ser ikke ut til å ha redusert Tysklands utslipp av CO2. En ny artikkel i det seriøse tidsskriftet Der Spiegel (25.10.2013) karakteriserer Energiewen-

VINDKRAFT: I Hedmark som i resten av landet, og resten av verden, står det strid om de mange nye kraftutbyggingene som er planlagt, som vindkraft på Kvitvola i Engerdal, slik denne illustrasjonen viser. **FOTOMONTASJE: AUSTRI VIND**

de som mislykket. Tysklands forbruk av kull til kraftproduksjon har økt med åtte prosent i første halvår av 2013. Det skyldes det velkjente problemet med at vind- og solkraft gir ustabil produksjon, siden de er avhengige av at det blåser og at sola skinner. I Tyskland fylles det på med annen kraft når det trengs, og det skjer ofte. Kullkraft er klart billigst å

...vind- og solkraft gir ustabil produksjon, siden de er avhengige av at det blåser og at sola skinner

produsere, vesentlig billigere enn gasskraft. Prisen på kull har falt sterkt i det siste, bl.a. på grunn av suksessen man har i USA med utvinning av gass (og olje) gjennom såkalt «fracking». Etterspørselen etter kull har derfor falt i Nord-Amerika, og mye kull er ledig på verdensmarkedet. Blant flere andre forhold som nevnes i Der Spiegel, er handelen med klimakvoter. I artikkelen heter det: «Og så har vi dilemmaet som

gjelder retten til å forurense. Tysklands bestrebelser på å fremme grønn energi kolliderer med det europeiske systemet for handel med utslippskvoter. Hver kilowatttime fornybar energi frigjør utslippskvoter. Disse kvotene blir dessverre ikke skrotet, men blir i stedet solgt og brukt andre steder for å kompensere for forurensning fra spansk sementindustri, tyske stålverk og polske kraftverk som brenner brunskull. Alle vindturbiner, solcellepaneler, vann- og biogasskraftverk i Tyskland har ikke redusert CO2-utslipp i Europa med ett eneste gram. Tvert imot, de har senket prisen på utslippskvoter i det europeiske karbonmarkedet - til stor glede for Europas skitneste industri.»

Som om ikke dette var nok, har strømprisene i Tyskland økt så mye (pga. den tyske varianten av el-sertifikatene) at folk med dårlig råd knapt kan bruke strøm. Slik fornybarsatsingen i Tyskland er lagt opp, forsterker den sosiale forskjeller, noe vi kan lese om både i Der Spiegel (04.09.2013) og for eksempel i New York Times (18.09.2013). Å sikte mot økologisk bærekraft uten sosial rettferdighet er meningsløs, uansett om CO2-utslippe-

ne skulle minske aldri så mye. Men det gjør de altså heller ikke.

Vi er selvsagt tilhengere av å fase ut forurensende kullkraft i Europa. Men ingenting tyder på at det kan skje ved hjelp av de virkemidlene som hittil er tatt i bruk. Disse har det til felles at det handler om å leke butikk: I stedet for nødvendig styring av produksjon og distribusjon og klare krav om effektivisering, introduseres alkens «kvoter» og «stimulanser» for å få «markedsaktører» til å satse på «fornybar» energi. Framfor alt skal det være mulig å tjene gode penger på «fornybarsatsingen». Sånn sett er det vi ser i dag mer industripolitikk enn miljøpolitikk: Om noe blir fornyet her, er det kraftindustrien og dens fortjenestemuligheter.

En diskusjon om fordelene med ny kraftutbygging blir ikke reell for energi forvaltes som et offentlig fellesgode, og etter at potensialet for energiøkonomisering er uttømt - noe som ikke kan skje uten sterk politisk styring. Kom tilbake da, så skal vi diskutere om enkelte nye kraftprosjekter er nødvendig også i Norge, for å skaffe Europa ren kraft. I dagens situasjon kan vi ikke se at en slik diskusjon har noen hensikt.